TAMMI

PETRA DELICADO

JA VIHAISET KOIRAT

ALICIA GIMÉNEZ BARTLETT

ALICIA GIMÉNEZ BARTLETT:

Petra Delicado ja merkityt tytöt (1996, suom. 2012)
Petra Delicado ja vihaiset koirat (1997, suom. 2013)

ALICIA GIMÉNEZ BARTLETT

Petra Delicado
ja vihaiset koirat

Suomentanut Matti Brotherus

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI | HELSINKI

Espanjankielinen alkuteos *Día de perros* ilmestyi 1997 Espanjassa.
Copyright © Alicia Giménez Bartlett, 1997
Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi 2013
Painettu EU:ssa.
ISBN 978-951-31-6528-4

KIITOKSET

Tämän romaanin kirjoittamiseen tarvittavia asiatietoja olisi ollut mahdoton saada ilman koirien käyttäytymiseen erikoistuneen ANTONIO ARASAN apua; hän kävi läpi käsikirjoituksen ja antoi runsaasti korvaamatonta tietoa juonen uskottavuuden kannalta. Haluan myös kiittää avusta eläinlääkäri CARLOS ESTELLERIÄ Katalonian autonomisen poliisin ympäristöjaostosta.

I

On päiviä jotka alkavat merkillisesti. Heräät sängyssäsi, havahdut pikku hiljaa, lasket jalat lattialle, panet kahvin tulelle... ja silti ajatus edessä hahmottuvasta tulevaisuudesta ylittää yhden vuorokauden puitteet. Silloin näkee, vaikka ei yritä katsoa pitemmälle. Vähäisinkin tapahtuma alkaa vaikuttaa enteelliseltä ja merkitykselliseltä. Sitä uumoilee että jotain tapahtuu ja lähtee ulos valppain mielin, tuntosarvet esillä, yllätyksiin varautuneena, todellisuutta jäsentäen. Tuollaisena näennäisen tavallisena aamuna törmäsin ovella iäkkääseen naapuriin. Tervehdittyään rouva käynnisti loputtoman yksinpuhelun päätyäkseen kertomaan, että nykyinen taloni Poble Noussa oli aikanaan ollut bordelli.

Päästyäni perille tästä historiallisesta tosiseikasta kiertelin asuntoani hyvän tovin ja tutkin uteliaasti paikkoja. Luultavasti koetin tavoittaa jonkinlaisia kaikuja kiihkeistä syleilyistä, joita nämä seinät olivat todistaneet. Turha vaiva. Ehkä teettämäni remontti oli ollut liian raju. Todennäköisesti muurarit olivat peittäneet laastilla kaiken irstailun ja maalarit kalkinneet mahdolliset elostelun merkit. Voi olla että nuuskiessani jälkiä vanhasta ilotalosta minä paljastin tiedostamattoman halun nauttia uudenlaisista kiihokkeista. Se ei olisi ollut ihme. Kahden vuoden ajan huvitukseni olivat

koostuneet yksinomaan työnteosta, lukemisesta, musiikista ja puutarhanhoidosta. Sekään ei huolestuttanut minua ylen määrin, sillä kahden avioeron jälkeen ikävystyminen maistui rauhalta. Oli miten oli, talon aiemman käyttötarkoituksen keksiminen oli ravistanut alitajuntaani ensi kerran kahteen vuoteen ja saanut minut miettimään, olinko sittenkin vienyt yksinäisyydenkaipuuni liian pitkälle.

Se osoittautui vain hetkelliseksi mielijohteeksi, jolla ei juuri ollut käytännön vaikutuksia jokapäiväiseen elämääni. Kyllä kohtalo osaa aina hillitä sielunelämän mullistuksiin johtavia impulsseja, ja oma kohtaloni antoi ymmärtää että tervejärkisyyttä olisi syytä vaalia vielä jonkin aikaa. Lakkasin esittämästä itselleni kiusallisia kysymyksiä menneistä intohimoista, eikä se tuottanut minkäänlaisia vaikeuksia; itse asiassa se onnistui minulta täysin vaivattomasti siksi että olin tarmokkaasti paneutunut työntekoon. Oliko poliisin arkistossa paljon kirjoja luetteloitavana? Ei sentään, semmoiseen en olisi kiinnittänyt huomiota yhtään sen enempää kuin oli pakko. Sattui vain niin, että ylikonstaapeli Garzónille ja minulle annettiin uusi tapaus hoidettavaksi. Se selitti oudot aamuiset tuntemukseni paljon järkiperäisemmin kuin huoratalon kummitus. Kysymys oli vaatimattomasta tapauksesta, myönnettäköön, mutta asia mutkistui siinä määrin että tapauksesta tuli eriskummallinen, täysin ainutlaatuinen poliisin nykyhistoriassa.

Tässä yhteydessä täytyy huomauttaa että, vaikka olimme jo ylikonstaapeli Garzónin kanssa oikein hyviä ystäviä, emme olleet tapailleet muualla kuin poliisiasemaa vastapäätä sijaitsevassa baarissa. Ystävyytemme rajoittui ammattiasioihin, eivätkä yhteiset illalliset tai elokuvakäynnit olleet auttaneet meitä tutustumaan paremmin toisiimme. Tuossa rupisessa baarissa olimme kuitenkin kitanneet yhdessä sel-

laiset määrät kahvia, että kokonaisen buddhalaisluostarin munkeilta olisi mennyt uni.

Garzón ei juuri innostunut saamamme tehtävän luonteesta, mutta oli iloinen kun pääsimme taas yhdessä hieman toiminnan makuun. Tuntui jo tulleen tavaksi, että tapaus uskottiin meille siksi että muilla työtovereillamme oli kädet täynnä hommia. Melkoisia törppöjä meidän olisikin pitänyt olla, ellemme pystyisi hoitamaan asiaa, joka alustavasti vaikutti ”normaalilta rutiinilta”. Ongelma myös esitettiin meille tavalla, joka ei sinällään ollut turhalla juhlallisuudella pilattu. Komisarion mukaan kyse oli ”jostain kaverista joka sai pahemman kerran turpaan.” Mikään ei viitannut siihen, että tutkinnan johtoon olisi tarvittu Scotland Yardin tähtietsivää; oli miten oli, tapausta voitiin alkaa käsitellä ainakin kolmelta kantilta. Ensiksi oli selvitettävä kuka oli väkivallanteon uhri, jolta ei ollut löytynyt minkäänlaisia papereita. Toiseksi, miksi hän oli saanut moisen selkäsaunan. Ja kolmanneksi, kuka oli pahoinpitelijä.

Aluksi juttu kuulosti katutappelun selvittämiseltä, mutta kun komisario lisäsi, että kaveri makasi tajuttomana Valle Hebrónin sairaalan teholla, tajusimme ettei kyseessä ollut mikään tavallinen selkäsauna. Ei mikään juopuneiden keskinäinen rähinä, vaan törkeä pahoinpitely.

Matkalla sairaalaan Garzón oli yhä samalla hilpeällä tuulella, joka oli hänet vallannut kun tehtävä meille määrättiin. Hän oli niin onnellinen, että tuntui kuin olisimme menossa pikemminkin huviretkelle kuin aloittamaan tutkimustyötä. Päättelin että niin kauan kuin emme olleet kohdanneet tajutonta potilasta, hänellä oli täysi syy iloita: työskentelimme jälleen yhdessä, ja ensimmäisestä jutustamme ansaitut laakerit olivat vielä verraten tuoreessa muistissa. Olin imarreltu, ei ole jokapäiväistä herkkua että joku tarjoaa sinulle ystä-

vyyttään, olkoonkin että tuo joku on mahakas ja reilusti yli viisikymppinen poliisimies.

Valle Hebrónin sairaala on niitä rumiluksia, joita sosiaalihuollon toimesta rakennettiin 60-luvulla. Se on hirveän näköinen, valtavan kokoinen ja pelottava ja tuntuisi soveltuvan paremmin faaraoiden hautapaikaksi kuin kansalaisten hoitolaitokseksi. Keskiportaita noustessamme törmäsimme yhä sankkenevaan joukkoon tyypillistä sairaalaväkeä, johon kuului maalaisia, linkkaavia äijänkäppyröitä, siivoojia ja hoitohenkilökuntaa monilukuisissa ja erikokoisissa ryhmissä. Tunsin painuvani kokoon ja koin olevani eksyksissä jättimäisten yhdeksänkerroksisten rakennusten keskellä, kykenemättä kääntymään kenenkään puoleen ja tietämättä mihin suunnistaa kolossin uumenissa. Onneksi toverini Garzón oli luonteeltaan sen verran virkamies, että osasi selkeästi valita oikeat reitit. Hän liikkui täysin luontevasti tummapintaisilla marmorikäytävillä. ”Täytyy puhua osastonvastaavan kanssa”, hän sanoi, ”ja kysyä kuka otti uhrin vastaan teholla.” Olin ihmeissäni, sillä kuin taikakalun haltijalla ovet avautuivat edessämme yksi toisensa jälkeen lähestyessämme pedon luolaa, eikä meidän tarvinnut kertaakaan palata takaisin väärän valinnan takia. Lopulta pitkä ja roteva hoitaja ohjasi meidät viimeiselle etapille.

”Paras että menette tapaamaan sitä miespoloista sillä välin kun haen hänen kansionsa ja otan selvää, kuka oli sinä yönä vuorossa.”

Astuimme huoneeseen, jossa oli kolme vuodetta. Meidän miehemme oli vasemmalla laidalla; epälukuinen määrä kehoon kiinnitettyjä piuhoja kertoi elottomana makaavan miehen läsnäolosta. Hän oli kuin ruumis, yhtä äänetön, liikkumaton ja kalpea. En pystynyt tarkkailemaan hänen piirteitään, ennen kuin ehdin toipua lumouksesta, jonka

makaavat hahmot, ennen muuta veistokset, saavat minussa aikaan. Heti kun joudun Kaarle V:ttä, Teruelin rakastavaisia tai Alban herttuaa esittävän kivisen kerrosleivoksen ääreen, ällistynyt kunnioitus vavahduttaa selkäpiitäni ja jähmettää koko olemukseni. Silmiemme edessä makaavassa henkilössä ei kuitenkaan ollut mitään ylevää tai isänmaallista. Hän näytti pikemmin haavoittuneelta pikkulinnulta tai pikatiellä yliajetulta kissalta. Hän oli laiha ja pieni, rujot ja karheat kädet lepäsivät lakanan päällä, kasvot olivat iskujen jäljiltä turvoksissa, toinen silmäluomi oli sinipunainen ja huulilla erotti mustuneen veren jäänteitä.

”Vaikuttavaa”, sanoin.

”On saanut kunnolla turpaansa.”

”Onkohan se ollut tappelu?”

”Tuskin tuo on puolustautunut. Tappelusta syntyy kova meteli, todistajia olisi löytynyt.”

”Mitä poliisin raportissa sanotaan?”

”Tuntematon mieshenkilö vailla papereita, löydetty kolmelta aamuyöllä calle Llobregósilta, Carmelon kaupunginosassa. Silminnäkijöitä ei ole. Ei mitään johtolankoja tai jälkiä. Viety saman tien Valle Hebrónin sairaalaan. Otettu sisään teho-osastolle.”

”Ehdoton pimeys.”

Miehellä oli kirkkaan punaiset hiukset, ilmeisesti värjätyt. Hänen normaalista ulkonäöstään oli vaikea muodostaa käsitystä. Sairaanhoitaja tuli takaisin mukanaan lääkäri, joka oli ollut päivystysvuorossa sinä yönä kun mies löydettiin. Hän vei meidät pieneen nukkavieruun toimistoon. Hän ei näyttänyt olevan millänsäkään siitä, että paikalla oli kaksi poliisia.

”Luen teille potilaskertomuksen”, hän sanoi ja pani nenälleen paksut sarvisankaiset silmälasit, jotka sotivat hänen

nuorekasta olemustaan vastaan. ”Otettu sisään 17. lokakuuta aamuyöllä. Miespuolinen potilas, nelissäkymmenissä. Ei mitään erityisiä tuntomerkkejä. Sisään tultaessa potilaalla näytti olevan lukuisia ruhjeita ja vammoja sekä aivotärähdys. Liikenneonnettomuuden mahdollisuus suljettiin pois. Häntä on ilmeisesti lyöty useita kertoja, luultavasti kovalla ja painavalla esineellä. Ensiapu annettiin leikkaussalissa. Hän on koomassa ja jatkuvan tarkkailun alaisena. Häntä ravitaan letkun kautta. Ennuste on huono.”

”Luuletteko että hän palaa tajuihinsa?”

Lääkäri kohautti olkapäitään.

”Ei sitä koskaan tiedä. Hän voi herätä, hän voi kuolla jo huomenna tai pysyä samassa tilassa vaikka kuinka kauan.”

”Onko kukaan kysellyt häntä tai käynyt katsomassa?”

”Ei vielä.”

”Jos joku sattuisi tulemaan...”

”Ilmoitamme teille heti.”

”Ja jos mahdollista, pidätelkää vierasta niin kauan että ehdimme paikalle.”

”Ei kannata odottaa liikoja. Täällä kuolee paljon ihmisiä, joiden maallisesta vaelluksesta ei kukaan tule kertomaan.”

”Voimmeko nähdä vaatteet jotka hänellä oli päällään?”

Hoituri saattoi meidät varastohuoneeseen, joka toi mieleen löytötavaratoimiston. Miehemme tavarat oli sullottu muovipussiin, johon oli kiinnitetty numerolappu. Pussissa ei paljoa ollut: saastaiset farkut, oranssinen paita jossa näkyi verijälkiä, pusakka ja paksu kultaketju. Jalkineet, toisin sanoen kuluneet tennistossut olivat erillisessä pussissa. Sukkia ei ollut.

”Näin huomiota herättävä ja kammottavan näköinen koru viittaa siihen, että kaverillamme oli moukkamainen maku”, totesin hienostelevasti.

”Ja ettei pahoinpitelyn syy ollut ryöstö. Tuon kapineen täytyy olla arvokas”, Garzón lisäsi.

Käännyin varastosta vastaavan naisen puoleen. ”Eikö hänellä ollut taskuissa mitään, esimerkiksi kolikoita tai avaimia?”

Kysymys kuulosti ilmeisesti sopimattomalta, koska hän vastasi epäkohteliaasti.

”Kuulkaa, koko hänen omaisuutensa on tässä silmienne edessä. Täällä ei ole tapana koskea mihinkään.”

Olin todennut sen tuhansia kertoja. On vaikeampi olla herättämättä espanjalaisen duunarin epäluuloa kuin kävellä kastumatta Niagaran putouksen tuntumassa.

Kun astuimme ulos rappeutuvasta keisarinpalatsista, olimme jo valmiit tekemään ensimmäiset johtopäätöksemme. Uhri kuului ryysyköyhälistöön. Pahoinpitelijä ei välittänyt ryöstää, mutta tyhjensi silti kaverin taskut. Ehkä hän ei halunnut meidän tunnistavan miestä tai sitten hän etsi jotain konkreettista. Uhrin oli täytynyt sekaantua johonkin ilkeään juttuun, koska muussa tapauksessa ja pärstävärkistä päätellen hänellä ei olisi ollut varaa ostaa sellaista kultakorua.

”Saisinko minä ratkaista tapauksen, komisario?” Garzón töksäytti ykskaks.

”Kaikin mokomin, rakas ystävä!”

”On selvästi kysymys kostosta tai välienselvittelystä. Ja kaverin ulkonäöstä ja tunnusmerkeistä päätellen emme taida olla tekemisissä mafian ylempien rahapiirien kanssa. Ei, lienee syytä laskea tähtäintä. Voisin vaikka lyödä vetoa että kyse on huumeista, niinhän se yleensä on. Onneton miesparka on alimman tason välittäjä, joka on tyrinyt jossain hommassa. Hänelle piti antaa opetus, ja pojat hieman innostuivat liikaa. Mitäänsanomaton juttu.”

”Kaiken todennäköisyyden mukaan mies on sitten poliisin kirjoissa”, minä arvelin.

”Joko diilerinä tai jonkin merkityksettömän pikkurikoksen takia.”

”Milloin saamme tulokset sormenjäljistä?”

”Illalla.”

”Mainiota, Garzón, sinusta voimme siis jo kajauttaa voitonlaulun ’Tapaus on ratkaistu’.”

”Ei kannata vielä avata ääntään. Jos asia on niin kuin sanon, laulu jää muiden laulettavaksi. Huumeasioita käsittelee oma osasto, eivätkä ne anna muiden pistää lusikkaansa siihen soppaan. Ne vilkaisevat tapausta, ja jos kaveri ei ole sekaantunut mihinkään isoon juttuun, katsovat asian loppuun käsitellyksi. Mitä hittoa, yksi kamanheittäjä vähemmän markkinoilla!”

En epäillyt hetkeäkään, ettei hän olisi ollut oikeassa. En minä suinkaan sokeasti luottanut työtoverini poliisintaitoihin, mutta hänen olettamusketjunsa kuulosti varsin hyvältä. Myös viimeinen päätelmä... Ketä olisi kiinnostanut yhden diilerin poistuminen kuvioista? Ei menisi tämä myyjä neulansilmästä eikä yksikään rikas huumekauppias pääsisi lakien valtakuntaan. Kukaties jo samana iltana tapaus siirrettäisiin pois meidän käsistämme.

”Mitä nyt?”

”Nyt on pakko piipahtaa Carmelossa, Petra. Tutkimme alueen, jututamme asukkaita. Sitten menemme ravintolaan syömään ja soitamme sieltä laboratorioon, jos vaikka mies olisi tunnistettu sormenjäljistä ja joutuisimme jatkamaan ihmisten puhuttamista. Muuta ei tähän hätään keksi.”

Carmelo on Barcelonan merkillisimpiä työläiskaupunginosia. Se levittäytyy kukkulan ylle, ja sen kapeat kadut tuovat mieleen maalaiskylän. Kaikesta vaatimattomuudes-

taan huolimatta se näyttää paljon mukavammalta kuin kaupungin laitamien autiot alueet, joissa valtavat kerrostalot kohoavat hyvässä järjestyksessä ja hengettöminä junaradan tai moottoritien reunalla. Varsinaisia ravintoloita ei ollut näköpiirissä, mutta ruokaa tarjoavia baareja oli runsaasti. Ne olivat kaikki työläisten paikkoja, kaikki oli sisustettu suurpiirteisen omistajan hetkellisestä mielijohteesta ja kaikissa leijui paistinöljyn sietämätön lemu. Ehdotin Garzónille, että voisimme tyytyä minkä tahansa baarin tiskillä nautittuun välipalaan, mutta hän hermostui aivan kuin olisin kironnut Kunnian, Jumalan ja Isänmaan yhtäaikaisesti.

”Sinä tiedät että minulla särkee päätä, ellen saa jotain lämmintä suuhunpantavaa.”

”Perun kaiken edellisen, Fermín, syödään missä sinä haluat.”

”Tulet pitämään näistä baareista, ne ovat täynnä työläisiä, aitoja demokraatteja!”

Saimme aidon kokemuksen lähidemokratiasta El Barril -nimisessä kapakassa calle Dantella. Garzónin himoitsemat pöydät eivät olleet henkilökohtaisia vaan yhteisessä käytössä. Niissä istuttiin vieri vieressä outojen ihmisten kanssa aivan kuin latinalaiskorttelin kansankuppiloissa.

Asiakkaat valuivat sisään ryhmissä, ja suurimmalla osalla oli työhaalarit joiden väri vaihteli ammatin mukaan. He asettuivat tavanmukaisille paikoilleen ja tervehtivät meitä niin kuin epäilemättä tervehtivät kaikkia kanta-asiakkaisiin kuulumattomia.

Pöytiin alettiin heti kantaa lautasmäärin keittoa, papumuhennosta, italiansalaattia ja kuorrutettua kukkakaalia. Yleinen hälinä todisti, että ihmiset olivat verraten nälkäisiä ja kohtuullisen tyytyväisiä. He nauroivat, heittivät huulta pöy-

tien yli ja vain silloin tällöin loivat hajamielisen silmäyksen nurkassaan turhaan komeilevaan televisioon.

Asetelma oli oikeasti miellyttävä, jopa kadehdittava, ja synnytti jonkinlaista gastronomista toveruutta. Tuo pieni solidaarinen paratiisi ei kuitenkaan näyttänyt kuuluvan kaikille tasavertaisesti.

Minä olin ainoa nainen.

Garzón sopeutui nopeasti ympäristöön. Hän teki selvän kukkakaalistaan hyvällä ruokahalulla, siemaili silloin tällöin punaviiniä ja urheilu-uutisten ilmestyessä kuvaruutuun ja kaikkien vaietessa hetkeksi lumoutui muiden tavoin maaleista ja kikkailusta. Sen jälkeen hän jopa ryhtyi esittämään kommentteja isokokoisen vierustoverinsa kanssa, ja molemmat päätyivät nimittämään erästä valmentajaa ”konnaksi”. Ihailin rajattomasti hänen kykyään sulautua täysin luontevasti ympäristöönsä.

Joimme hyvät kahvit leivänmurujen ja ruttuun puristettujen paperiliinojen keskellä. Saatuaan viimein ruokahalunsa tyydytettyä Garzón nousi ylös ja teki pienen kierroksen kysellen kaikilta, mitä he tiesivät lähistöllä tapahtuneesta pahoinpitelystä. Kysely jäi tuloksettomaksi. Heti perään hän soitti poliisin laboratorioon. Hän palasi pian niin ilmeettömänä, etten voinut mitenkään arvata mistä oli kysymys.

”Kaikkea sitä kuulee!” hän huudahti.

”Mitä nyt?”

”Kaverilla ei ole rikosrekisteriä.”

”Olit katsonut asiaa liian yksisilmäisesti. Sitä paitsi mikä syy meillä oli ryhtyä pitämään häntä rikollisena? Toistaiseksi hän on vain uhri.”

”Olisin todella ihmeissäni, jos hän ei kuulu alamaailmaan.”

”Kenties hän on pahantekijä joka ei ole vielä poliisin kirjoissa.”

”Melkein kaikki nuo pikkupaskiaiset ovat rikosrekisterissä, komisario.”

Lähdimme baarista kohti calle Llobregósin numeroa 65. Ruumis oli löydetty kutakuinkin siltä kohdalta. Ensi silmäys ei paljastanut mitään kiinnostavaa: asuintalojen ulko-ovia, suutarin verstas ja hieman kauempana viinikauppias joka myi suoraan tynnyristä. Kaikki asukkaat olivat tietoisia synkästä löydöstä mutta, kuten järjestyspoliisille oli jo kerrottu, kukaan ei tuntenut uhria.

”Jos hän olisi asunut näillä nurkilla, joku kyllä tietäisi. Täällä päin me kaikki tunnemme toisemme ulkonäöstä.”

Siitä huolimatta päätimme varmistua asiasta ja tehdä uuden kierroksen naapurustossa. Kun olimme soittaneet alakerran ovikelloja, oli jo lähes turha jatkaa. Naiset avasivat ovensa, tulivat ulos tasanteille ja joskus jopa meidän luoksemme juttelemaan ja tarjoamaan apua. Monet olivat kotiasussa, esiliinat vyötäröllä tai siivoustakeissa. He olivat kiihtyneitä ja uteliaita mutta myös huolissaan vastaavanlaisten tapahtumien mahdollisesta leviämisestä heidän rauhallisille kotikulmilleen. He olivat ylpeitä syntyperästään.

”Me olemme työtätekeviä ihmisiä. Täällä ei koskaan tehdä rikoksia, se nyt vielä puuttuisi että kaiken maailman lurjukset tulevat tappelemaan meidän kaduillemme.”

Asia oli varsin selvä: jos jollakin olisi ollut tietoa miehestämme, hän olisi kertonut sen auliisti. Koska pyrimme kuitenkin olemaan perusteellisia ja tunnontarkkoja, jatkoimme tuon kirotun kadun kampaamista vielä kolme päivää. Tuloksetta. Kukaan ei tuntenut tyyppiä, kukaan ei ollut nähnyt häntä sinä yönä, kukaan ei ollut kuullut mitään outoa elokuun 17:nnen aamuyönä. Alkoi tun-

tua yhä todennäköisemmältä, että miehemme oli pahoinpidelty muualla ja siirretty sitten tänne. Mutta miksi juuri tänne? Se oli kysymysmerkki, jonka suhteen ei paljon kannattanut spekuloida. Koska paikka oli vähäliikenteinen ja yöllä huonosti valaistu, se sopi hyvin tarkoitukseensa.

Vasta kolmen päivän päästä tajusimme hukanneemme kolme päivää! Ne olivat kaiken lisäksi kolme ensimmäistä päivää, ja niitä pidetään yleensä ratkaisevina tapauksen selvittämisen kannalta. Tämän muka kullanarvoiseksi väitetyn jakson aikana kävimme myös Valle Hebrónin sairaalassa ottamassa selvää, oliko potilaan tilassa tapahtunut muutoksia tai oliko kukaan käynyt vierailulla. Turha toivo, Prinssi Ruusunen oli järkähtämättömän hiljaa ja yksin. Surullinen tapaus. Sen vielä ymmärtää että on voinut menettää koko perheensä elämän varrella, mutta tuntuu lohduttomalta ettei löydy yhtä ainoata ystävää, joka olisi huolissaan kohtalostasi.

Kävimme katsomassa häntä yleensä illansuussa. Vaikka väkivallanteosta ei ollut kulunut vielä paljon aikaa, kasvojen mustelmat alkoivat haihtua ja miehen piirteet erottua jo selvemmin. Hänessä oli jotain halpamaista, hän oli ikään kuin omien kohtuuttomuuksiensa ylijäämä, eräänlainen köyhän miehen Dorian Grayn muotokuva. Garzón katseli ikkunasta, veljeili samassa huoneessa majailevien ukkojen kanssa ja piipahti silloin tällöin kahvilassa. Minä en irrottanut katsettani potilaasta, olin kuin pysyvästi noiduttu.

”Alat pian kiintyä häneen”, ylikonstaapeli sanoi kerran.

”Ehkä olisin hänen elämänsä ensimmäinen.”

Hän kohautti kylmästi olkapäitään.

”Älä nyt tunteelliseksi heittäydy.”

”Kuinka voi olla mahdollista, ettei kukaan huomaa että hän on kadonnut?”

”Monet tyypit katoavat yhdessä yössä kenenkään huomaamatta: löyhkääviä vanhuksia jotka ovat maanneet kuolleena sängyssään jo pari kuukautta kun järjestyspoliisi heidät löytää, kerjäläisiä jotka potkaisevat tyhjää metroaseman edessä, hulluja akkoja jotka viettävät vuosia sosiaalihuollon mielisairaalassa eikä yksikään sukulainen käy katsomassa... Kuka minä olen sinulle näitä kertomaan?”

”Joka tapauksessa tunnen sääliä häntä kohtaan. Tuossa tilassa hän on täysin riippuvainen muista, ja jo se on hirveätä. Katso nyt, hoiturit eivät ole ajaneet hänen partaansa, ja valkoiset hiusten juuret näkyvät värjätyn kuontalon alla.”

”Höh, ikään kuin hän siitä piittaisi!”

Garzón päätti puheenvuoronsa tuohon karkeaan huudahdukseen. Oli selvä ettei tuo tyyppi merkinnyt hänelle sen enempää kuin muillekaan eikä herättänyt säälintunteita.

Kun palasimme poliisiasemalle, meitä odotti pieni yllätys. Kersantti Pinillalla kaupunginpoliisista oli ehkä jotain meitä kiinnostavaa. Ciutat Vellassa sijaitsevan kerrostalon asukkaat olivat soittaneet, koska ilmeisesti yksinäinen koira oli haukkunut ja vinkunut kolme vuorokautta erässä asunnossa. Poliisi oli mennyt paikalle asianomaisten lupien turvin, avannut oven ja löytänyt yksinäisen ja epätoivoisen piskin, joka oli kuolemaisillaan janoon ja nälkään. Naapurit eivät tienneet mitään asunnossa tavallisesti majailevasta vuokralaisesta; sen verran kuitenkin että kyse oli keski-ikäisestä miehestä, jota näki niin harvoin ettei kukaan pystyisi edes tunnistamaan häntä. Poliisi oli sinetöinyt asunnon, ja koira oli viety kaupungin varastoon. Jos kukaan ei tulisi sitä hakemaan kahden päivän sisällä, se vietäisiin yleiseen koiratarhaan.

Pinilla oli varma että asunto saattoi kuulua miehellemme, joten hän otti yhteyttä omistajaan ja toimitti meille miehen kuin tarjottimella kuulustelua varten.

”Naapureista ette saa mitään enempää irti, komisario. Vaikka he olisivat tunteneet hänet jo pienestä pitäen, he eivät suutaan avaisi. Tämä on kova kaupunginosa.”

Kersantti tiesi erinomaisen hyvin mistä puhui. Siitä huolimatta lähetimme miehen esittämään uudelleen kysymyksiä, kun me keskityimme Ruususen mahdolliseen kämppään.

Asunnon omistaja, joka samalla omisti koko talon, oli niin epämiellyttävän näköinen mies, etten muista mokomaa nähneeni. Hänellä oli ruskea nahkatakki ja kultasormus lähes joka sormessa, ja hän tuskin vaivautui hymyilemään, saati tervehtimään.

”Kerroin jo puhelimessa kaupunginpoliisille, että välitysfirma Urbe hoitaa talojeni isännöinnin.”

”Ettekö koskaan nähnyt vuokralaistanne, edes silloin kun sopimus allekirjoitettiin?”

”En, välittäjä hoiti kaiken. He löysivät vuokralaisen, esittivät asiapaperit ja perivät vuokraennakon. Sitten he lähettivät minulle valokopion sopimuksesta ja lapun jossa luki: Ignacio Lucena Pastor on uusi vuokralaisenne. Siinä kaikki.”

”Kauanko siitä on?”

”Kolmisen vuotta.”

Panin merkille, että omistajalla oli rikkinäiset kengät.

”Toipuuko hän?” mies kysyi.

”Emme tiedä.”

”Voisitteko antaa hänen perheensä osoitteen?”

”Hänellä ei ole perhettä.”

”No, kuka minulle vuokran maksaa sillä aikaa kun hän makaa sairaalassa? Kai minä voin sentään hakea uuden vuokralaisen?”

”Ei tule kuuloonkaan. Asunto pysyy sinettien takana koko tutkinnan ajan.”

”Kuulkaa, minä tienaan muutaman roposen näiden raukkojen majoittamisesta. Täällä on arabeja, mustaihoisia, vaikka mitä. Joskus on pantava pihalle sellainen joka ei maksa. Älkää kuvitelko minua rikkaaksi mieheksi, sain perintönä tämän paskarakennuksen tästä paskamaisesta kaupunginosasta, mutta rahat tuskin riittävät ruokaan. Jos voisin, olisin myynyt talon jo ajat sitten.”

”Maksoiko Lucena säännöllisesti?”

”Maksoi, kaikki sujui aivan liian hyvin, ei se niin voinut jatkua.”

”Satutteko tietämään, oliko hän sekaantunut johonkin huumejuttuun?”

Mies menetti kärsivällisyytensä:

”Minä jo sanoin etten tiedä mitään, etten ole nähnyt eläessäni koko miestä. Eihän tässä mitään kummallista ole, mies joka oli minulla vuokralaisena hakattiin henkihieveriin, vai kuinka? Hyvä on, sovitaan niin, kukaties hän myi työkseen huumeita tai ehkä hän toimi parittajana ja joku toinen parittaja halusi selvittää asiat... Kaikki on mahdollista, selvä se, mutta oli niin tai näin, minulla ei ole asiasta mitään tietoa.”

Urbe-nimisestä kiinteistönvälitysfirmasta oli näköjään tulossa se pelastava rengas, joka ratkaisisi oliko vuodepotilaamme Ignacio Lucena Pastor. Nuori nainen ilmoitti meille, että mainitun Lucenan sopimuksen oli hoitanut sihteeri, joka ei enää ollut firman palveluksessa.

”Hyvä on, asia selvä, antakaa hänen osoitteensa, me tarvitsemme häntä tunnistamaan erään henkilön”, Garzón käski.

”Niin mutta Mari Pili meni naimisiin vuosi sitten. Hän jätti työnsä ja muutti asumaan Zaragozaan.”

”Eikä teillä ole tallella hänen osoitettaan tai puhelinnumeroaan?”

”Ei. Lähtiessään hän sanoi kirjoittavansa, että pitäisimme yhteyttä; sitten aika kului ja tehän tiedätte kuinka siinä käy...”

Garzónin puhe alkoi kuulostaa epätoivoiselta:

”Eikö kukaan muu koskaan puhunut vuokralaisen kanssa? Eikö kukaan mennyt perimään häneltä vuokraa? Eikö kukaan nähnyt häntä ikinä?”

Tyttö näytti yhä vaivautuneemmalta.

”Ei.”

”Kai teillä on sentään sen pankin nimi, jonka tililtä vuokrarahat maksettiin?”

”Ei, ei meillä ole, se herra lähetti postissa joka kuukauden toisena päivänä maksumääräyksen, ja koska mitään ongelmia ei koskaan ilmennyt...”

”Ja luonnollisesti lähettäjän osoite oli aina sama kuin vuokra-asunnon”, totesi Garzón joka alkoi olla raivon partaalla.

”Niin oli”, tyttö mutisi hädissään ja lisäsi ties minkälaisten rangaistusten pelossa: ”Kaikki on täysin laillista.”

”Näyttäkää sopimus.”

”En tiedä missä se on.”

”Hyvä on, asia tuli selväksi. Te vuokraatte asuntoja laittomille maahanmuuttajille, paperittomille ihmisille, ja teette sen täysin pimeästi. Onko näin?”

”Teidän olisi paras puhua pomon kanssa.”

”Ei hätää, teen raportin poliisiasemalla, ja sieltä lähetetään joku ottamaan selvää, mitä pirua täällä oikein tapahtuu.”

Tyttö huokaisi, kukaties siksi että oli tiennyt bluffin paljastuvan ennemmin tai myöhemmin.

Autossa Garzón oli vihainen.

PETRA DELICADO

YKSINÄINEN MIES pahoinpidellään kuoliaaksi. Miehellä ei ole omaisia, ainoastaan koira ja hämmästyttävä rahakätkö. Tapausta alkavat tutkia rikospoliisi Petra Delicado ja hänen oikukas parinsa Fermín Garzón. Rikosta selvittäessään Petra ja Fermín sukeltavat Barcelonan alamaailmaan ja kohtaavat koirien salakaupan, pentutehtailun ja koiratappeluiden karun todellisuuden. Poliisintyön arkeen tuovat kuitenkin vaihtelua uudet tuttavuudet – Petra ihastuu taitavaan ja komeaan eläinlääkäriin, kun taas Garzón löytää romansseja kaksin kappalein.

VIHAISET KOIRAT on humoristisen ja vauhdikkaan Petra Delicado -sarjan toinen osa.

Raymond Chandler -palkinto 2008

Femenino Lumen -palkinto 1997
– Espanjan paras naiskirjailija

9 789513 165284

PÄÄLLYS: MARKKO TAINA
PÄÄLLYKSEN VALOKUVA: ISTOCKPHOTO
84.2 | WWW.TAMMI.FI | 978-951-31-6528-4